

Отже, для впровадження ефективної системи внутрішнього контролю за формуванням собівартості готової продукції потрібно насамперед запровадити внутрішні стандарти контролю, здійснити його автоматизацію та удосконалити методологічну базу стосовно контрольних процедур.

Список літератури

1. Головацька С. І., Сашко О. П. Внутрішній контроль витрат підприємства: організаційно-методичні аспекти. *Молодий вчений*. 2016. № 5 (32). С. 36–40.
2. Кравченко М. В., Климова Ю. В. Методичні аспекти обліку і контролю витрат та виходу продукції. *Приазовський економічний вісник*. 2017. № 2 (2). С. 151–154.

УДК 336.276

Братковська Х. Р., студентка

Татарин Н. Б., к.е.н., доцент кафедри фінансового менеджменту

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ В УКРАЇНІ

За сучасних умов в Україні є велика потреба у визначенні методів стабілізації боргу. Актуальність застосування та оцінки впровадження даних методів пояснюється зростаючим рівнем боргу. За надмірного боргового навантаження національна економіка втрачає стабільність розвитку. Додатковими умовами стабілізації постають фіскальні обмеження, що відображені у Пакті стабільності та зростання країн Європейського союзу.

Протягом останніх років у силу об'єктивних та суб'єктивних факторів відбулося значне скорочення показників національної економіки України. Але ситуація досі залишається далеко нестабільною.

Для стабілізації національної економіки та досягнення безпечного рівня боргової стійкості величезне значення має спрямування структурних реформ у напрямі зменшення корумпованості та в міру відкриття економіки для зарубіжних фінансово-інвестиційних інститутів. І хоча уряд запустив комплекс реформ з метою відновлення економічного зростання національної економіки, ефект досі невідчутний. Для модернізації боргової політики України велике значення має пошук вигідних та ефективних умов запозичень кредитних ресурсів за критеріями мінімізації витрат на обслуговування та вартості розміщення. За рахунок досягнення цієї стратегічної цілі досягається економія коштів державного бюджету, а також запускається процес стимулювання інвестиційної діяльності, зростання середнього рівня добробуту за рахунок пожвавлення темпів економічного зростання та проведення структурної перебудови національної економіки. Вкрай складно провести точну оцінку вигідності умов, особливо при про веденні реструктуризації державного боргу. Так, піврічні переговори українського уряду з комітетом кредиторів призвели

до реструктуризації заборгованості у розмірі 22,6 млрд дол., з яких 20 % – списано за погодженням кредиторів. Строки погашення поіншій частині (80%) заборгованості перенесені на 2019–2027 pp[1].

Завдання, що вирішуються при удосконаленні процесу управління державним боргом:

- стабільність валютного курсу та фондового ринку в цілому;
- своєчасність та повнота при сплаті основної суми заборгованості та її обслуговування;
- ефективне та цільове використання позикових коштів;
- досягнення ринкової рівноваги в країні за рахунок досягнення оптимального співвідношення між внутрішніми та зовнішніми запозиченнями;
- економія бюджетних коштів та стимулювання інвестиційної активності;
- економічне зростання та зростання рівня добробуту населення.

Певні аспекти організації управління державним боргом частково регламентуються у різних законодавчо-нормативних актах. Це спричинено, в першу чергу, відсутністю єдиного закону «Про державний борг». Спеціальний окремий державний орган з управління боргом відсутній. Ці функції покладені головним чином на департамент державного боргу у складі Міністерства фінансів України.

За розробленою Міністерством фінансів України стратегією передбачено план дій задля оптимізації управління державним боргом.

Вона передбачає: розвиток внутрішнього ринку; випуск ОЗДП в \$, € та в гривні на міжнародному ринку; розширення бази інвесторів та спрощення їх доступу; активні операції з управління державним боргом, в тому числі пропозиції з викупу ОЗДП з погашенням у 2019–2021 роках; поглиблення взаємодії з інвесторами; розширення співпраці з МФО та урядами іноземних держав щодо пільгового фінансування; робота уряду щодо покращення рейтингу України як позичальника [2].

З метою підвищення боргової стійкості, запобігання дефолту в Україні та підвищення ефективності управління державними запозиченнями необхідно оптимізувати борговий портфель держави в напрямі мінімізації ризиків боргу. Для цього необхідно:

1) удосконалити законодавче поле регулювання державних боргових відносин шляхом прийняття закону про державний борг, схвалення довгострокової стратегії управління державним боргом, які б чітко визначали умови формування та обслуговування державного боргу, оптимальність його обсягу та структури, відповідальність та контроль за витрачанням позик;

2) провести повторну реструктуризацію державного боргу з метою мінімізації боргових ризиків шляхом зменшення вартості позик та скасування її прив'язки до темпів зростання ВВП, частки зовнішнього боргу, конвертувавши його частину у внутрішній завдяки випуску похідних цінних паперів у національній валюті; збільшення середнього терміну погашення боргових зобов'язань; надання пріоритету випуску облігацій із фіксованими відсотковими ставками;

3) здійснити заходи консолідації державних фінансів та втриматися від нових позик або хоча б забезпечити оптимальне співвідношення між темпами зростання державного боргу і ВВП, раціонально використовувати позики задля створення джерел їх повернення;

4) забезпечити економічну та політичну стабільність в країні, стимулювати розвиток фондового ринку [3].

Отже, з викладеного вище, на нашу думку, основні напрями оптимізації боргової політики такі:

- удосконалити структуру державного боргу у співвідношення між внутрішніми та зовнішніми запозиченнями. В сучасних умовах управління державним боргом в Україні має бути спрямоване на підвищення частки внутрішніх запозичень, оскільки це є способом перерозподілу доходів всередині країни;

- удосконалити структуру державного боргу у співвідношення між короткостроковими та довгостроковими запозиченнями. У процесі управління пріоритет повинен надаватися середньо- та довготерміновим позикам. Завдяки цьому буде можливість розподілити боргове навантаження у часі між різними групами інвесторів та забезпечить ефективніше управління ним;

- удосконалити витрати за державним боргом у частині уникнення піків платежів з обслуговування та погашення боргових зобов'язань;

- забезпечити ефективне та прозоре управління борговими зобов'язаннями держави.

Список літератури

1. Мировой Атлас Данных // Кноема : сайт. URL: <https://knoema.ru/atlas> (дата звернення: 19.04.2020).

2. Уряд схвалив Середньострокову стратегію управління державним боргом // Урядовий портал : сайт. 22.08.2018. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-serednostrokovu-strategiyu-upravlinnya-derzhavnim-borgom> (дата звернення: 19.04.2020).

3. Омеляненко М. О. Модернізація політики управління державним боргом України. Економічна наука. 2018. № 1. С. 49–53.

УДК 339.92

Возна Л. С., студентка

Науковий керівник: Луценко Г. П., викладач-методист вищої категорії

Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна

ПРОСТОРОВО-ЧАСОВІ ДЕТЕРМІНАНТИ СВІТОВОЇ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ

Мережа шляхів сполучення, рухомий склад усіх видів транспорту, транспортні корпорації, а також люди, які працюють на транспорті, утворюють світову транспортну систему (СТС). Транспортній системі присвячена значна